

รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ จากรายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติประเทศไทย พ.ศ. 2545 Alcohol-Related Severe transport Injury, National Injury

บทนำ

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค (กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเดิม) ได้จัดตั้งระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับพัฒนาการบริการผู้บาดเจ็บและระบบส่งต่อในจังหวัด และได้ข้อมูลสำหรับใช้วางแผนป้องกัน และแก้ปัญหาการบาดเจ็บและอุบัติเหตุในระดับจังหวัดและระดับชาติ โดยรวบรวมข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ การถูกพิษ ถูกทำร้าย และทำร้ายตนเองทุกราย ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ได้มีการนิเทศและขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่องจนในปัจจุบันมีโรงพยาบาลเครือข่ายฯ ที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บตามรูปแบบของสำนักกระบาดวิทยา รวม 28 แห่ง และในปี พ.ศ. 2544 ได้ปรับรูปแบบเป็นการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ โดยให้โรงพยาบาลในเครือข่ายเก็บและรวบรวมข้อมูลเฉพาะผู้บาดเจ็บรุนแรง ได้แก่ ผู้บาดเจ็บที่เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล ผู้บาดเจ็บที่เสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน และผู้บาดเจ็บที่รับไว้สังเกตอาการ หรือ รับไว้รักษา สำนักกระบาดวิทยา ได้วิเคราะห์สถานการณ์ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ในปี พ.ศ. 2545 จาก 24 โรงพยาบาลเครือข่ายฯ ที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บในปี พ.ศ. 2545 ดังนี้

ผลการวิเคราะห์

มีรายงานผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง ในปี พ.ศ. 2545 จาก 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ รวมทั้งสิ้น 64,916 ราย เสียชีวิต 5,167 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 8 ในจำนวนนี้มีผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีพฤติกรรมเสี่ยงคือ การดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 20,805 ราย เสียชีวิต 1,162 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 5.6 สำหรับสัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 32 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด และสัดส่วนผู้เสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 22.5 ของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด

โรงพยาบาลที่รายงานสัดส่วนของผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด 5 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2545 พบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2544 จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 โรงพยาบาลลำปางร้อยละ 4.5 และ โรงพยาบาลพุทธชินราชร้อยละ 1.1 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ร้อยละการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามโรงพยาบาล สูงสุด 5 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2545 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2544

ที่	โรงพยาบาล	2545	2544	เพิ่ม*
1	เชียงรายประชานุเคราะห์	48.6	45.8	2.8
2	อุดรธานี	42.2	43.7	-1.5
3	ลำปาง	41.6	37.1	4.5
4	สรรพสิทธิประสงค์	41.1	43.0	-1.9
5	พุทธชินราช	38.8	37.7	1.1

*เพิ่ม หมายถึง (ร้อยละการดื่มแอลกอฮอล์ปี 2545) – (ร้อยละการดื่มแอลกอฮอล์ปี 2544)

โรงพยาบาลที่รายงานสัดส่วนของผู้เสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด 5 อันดับแรก คือ โรงพยาบาลอุดรธานี (ร้อยละ 37.1) รองลงมาโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ (ร้อยละ 35.6) โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ร้อยละ 31.8) โรงพยาบาลระยอง (ร้อยละ 31.2) และโรงพยาบาลพุทธชินราช (ร้อยละ 30.7) ส่วนโรงพยาบาลที่รายงานสัดส่วนของผู้เสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์น้อยที่สุด คือ โรงพยาบาลชลบุรี (ร้อยละ 8.6) รองลงมาโรงพยาบาลยะลา (ร้อยละ 8.8), โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า (ร้อยละ 9.3) โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี (ร้อยละ 17.24) และโรงพยาบาลนครศรีธรรมราช (ร้อยละ 15.76)

อัตราป่วยตาย ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบร้อยละ 5.6 โรงพยาบาลที่มีอัตราป่วยตายสูงสุด 5 อันดับแรก คือ โรงพยาบาลสรรพคประสงค์ (ร้อยละ 8.1) รองลงมา โรงพยาบาลอุดรธานี (ร้อยละ 7.8), โรงพยาบาลขอนแก่น (ร้อยละ 7.1), โรงพยาบาลพุทธชินราช (ร้อยละ 7) และ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ (ร้อยละ 6.9) ส่วน โรงพยาบาลที่มีอัตราป่วยตายต่ำสุด คือ โรงพยาบาลลำปาง (ร้อยละ 2.7) โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา (ร้อยละ 2.7) โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า (ร้อยละ 2.8) โรงพยาบาลราชบุรี (ร้อยละ 3.7) และ

โรงพยาบาลนครราชสีมา (ร้อยละ 3.9) (ตารางที่ 2)

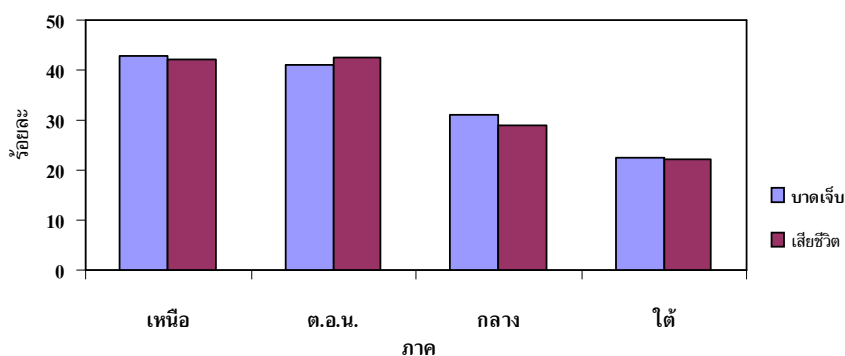
ตารางที่ 2 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรง, ตาย และอัตราป่วยตายจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์
จำแนกตามโรงพยาบาลที่รายงาน ประเทศไทย พ.ศ. 2545

ลำดับ	โรงพยาบาล	บาดเจ็บ	ตาย	อัตราป่วยตาย (%)
1.	สรรพสิทธิประสงค์	1,796	124	6.9
2.	เชียงใหม่ประชานุเคราะห์	1,858	93	5.0
3.	อุดรธานี	1,883	146	7.8
4.	พระปกเกล้า (จันทบุรี)	882	52	5.9
5.	ลำปาง	1,248	34	2.7
6.	ขอนแก่น	1,467	104	7.1
7.	พุทธชินราช (พิษณุโลก)	981	69	7.0
8.	ระยอง	969	49	5.1
9.	นครราชสีมา	1,718	67	3.9
10.	สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์)	1,026	83	8.1
11.	หาดใหญ่ (สงขลา)	710	38	5.4
12.	นพรัตนราชธานี (ก.ท.ม.)	106	6	5.7
13.	ตรัง	623	30	4.8
14.	ชลบุรี	751	32	4.3
15.	สุราษฎร์ธานี	713	39	5.5
16.	ราชบุรี	548	20	3.7
17.	นครปฐม	649	40	6.2
18.	นครศรีธรรมราช	535	29	5.4
19.	เลิดสิน (ก.ท.ม.)	86	5	5.8
20.	ยะลา	216	13	6.0
21.	พระนครศรีอยุธยา	257	7	2.7
22.	พระนั่งเกล้า (นนทบุรี)	252	7	2.8
23.	อุดรดิตถ์	829	28	3.4
24.	เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ปราจีนบุรี)	702	47	6.7
รวม		20,805	1,162	5.6

การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบสัดส่วนการเสียชีวิตที่หอผู้ป่วย ร้อยละ 26.7 เสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉิน ร้อยละ 14.2 และ เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล ร้อยละ 11.8

การกระจายผู้บาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์ เป็นรายภาค พบว่า ภาคเหนือ มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ดื่มแอลกอฮอล์และสัดส่วนผู้เสียชีวิตที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบสูงสุด คือ ร้อยละ 43.9 และ ร้อยละ 42.2 รองลงมาที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบ ร้อยละ 41.2 และ ร้อยละ 42.1 ภาคกลาง พบ ร้อยละ 31.2 และ ร้อยละ 29.1 และภาคใต้ พบ ร้อยละ 22.6 และ ร้อยละ 22.3 (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 ร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์
จำแนกรายภาค ประเทศไทย พ.ศ. 2545

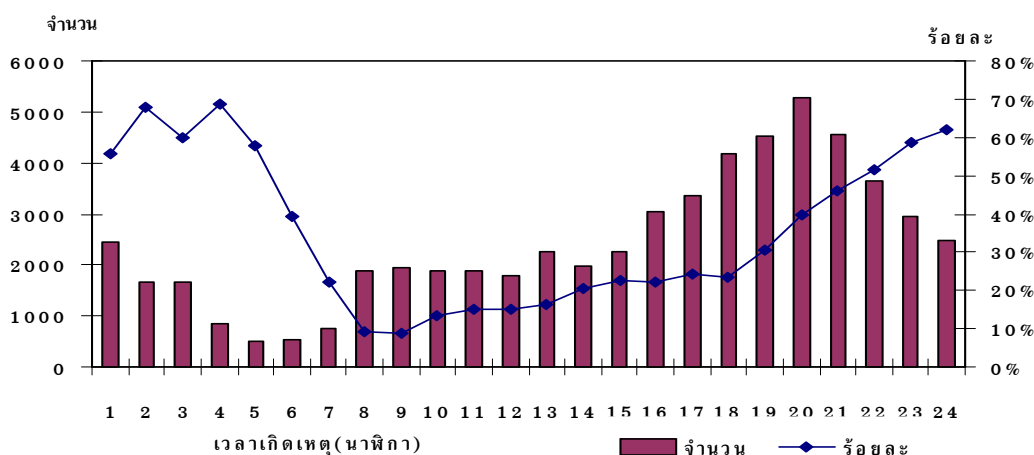
แหล่งข้อมูล: 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
ต.อ.น. หมายถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ ๒๕๔๗ ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑๖

สถานที่พบผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ตี้มแอลกอฮอล์พบสูงสุดที่ถนนหลวง ร้อยละ 97.1 รองลงมาที่ บ้าน บริเวณบ้าน ร้อยละ 1.1 และนา ไร่ สวน ร้อยละ 0.4

เวลาที่พบผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ พบกระจายได้ตลอดเวลา ตั้งแต่ 0.00 – 23.59 น. โดยเริ่มสูงตั้งแต่เวลา 18.00 – 23.59 น. ลดลงเล็กน้อยเวลา 0.00 – 00.59 น. และสูงขึ้นอีกในเวลา 01.00 – 01.59 น. แล้วลดลงอีกเล็กน้อยใน เวลา 02.00 – 02.59 น. และสูงสุดในเวลา 03.00 – 03.59 น. ร้อยละ 68.8 หลังจากนั้นค่อย ๆ ลดลงมาเรื่อย ๆ (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ และร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ จำแนกตามเวลาเกิดเหตุ ประเทศไทย พ.ศ. 2545

แหล่งข้อมูล: 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

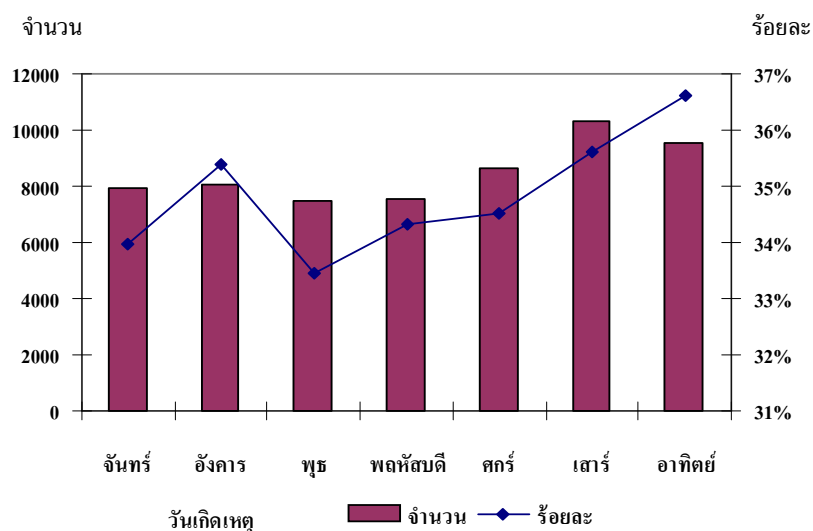
หมายเหตุ : 1 = เวลา 0.00-00.59 น. 2 = เวลา 01.00-01.59 น. 3 = เวลา 02.00-02.59 น.
 4 = เวลา 03.00-03.59 น. 5 = เวลา 04.00-04.59 น. 6 = เวลา 05.00-05.59 น.
 7 = เวลา 06.00-06.59 น. 8 = เวลา 07.00-07.59 น. 9 = เวลา 08.00-08.59 น.
 10 = เวลา 09.00-09.59 น. 11 = เวลา 10.00-10.59 น. 12 = เวลา 11.00-11.59 น.
 13 = เวลา 12.00-12.59 น. 14 = เวลา 13.00-13.59 น. 15 = เวลา 14.00-14.59 น.
 16 = เวลา 15.00-15.59 น. 17 = เวลา 16.00-16.59 น. 18 = เวลา 17.00-17.59 น.
 19 = เวลา 18.00-18.59 น. 20 = เวลา 19.00-19.59 น. 21 = เวลา 20.00-20.59 น.
 22 = เวลา 21.00-21.59 น. 23 = เวลา 22.00-22.59 น. 24 = เวลา 23.00-23.59 น.

พบผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ในทุกวันของสัปดาห์ โดยวันที่พบผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ สูงสุด คือ วันอาทิตย์ ร้อยละ 36.6 รองลงมาวันเสาร์ ร้อยละ 36.1, วันอังคาร ร้อยละ 35.6 และ วันศุกร์ร้อยละ 34.5 วันที่พบผู้บาดเจ็บน้อยที่สุด คือ วันพุธ ร้อยละ 33.5 (รูปที่ 3)

สัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ ในปี พ.ศ. 2545 พบทุกเดือน เดือนที่มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงสูงสุดคือ เดือนธันวาคม รองลงมา พฤศจิกายน กุมภาพันธ์ เมษายน และมกราคม มีสัดส่วนร้อยละ 35.2, 34.1, 33.9, 33.3 และ 32.3 ตามลำดับ และเดือนที่มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์น้อยที่สุด คือ เดือน กรกฎาคม ร้อยละ 29.8 (รูปที่ 4)

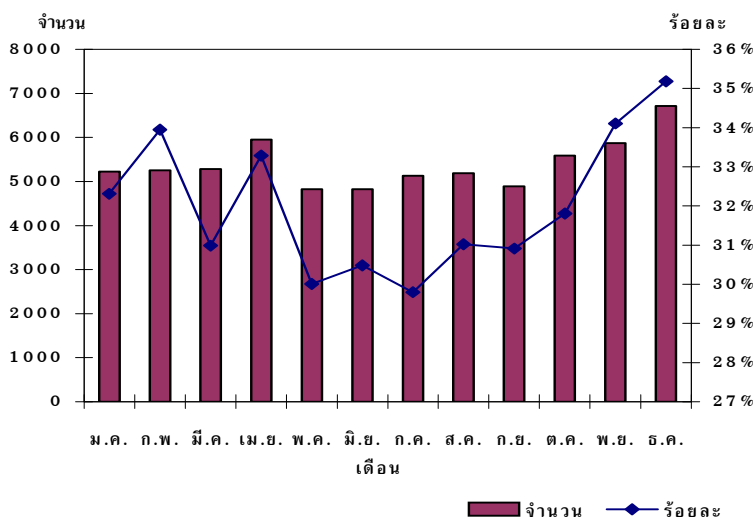
พบผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่งตี้มแอลกอฮอล์ ทั้งสองเพศ อัตราส่วน หญิงต่อชาย เท่ากับ 1 : 19.6 พบอายุตั้งแต่ 10 ปี ถึง 60 ปี ขึ้นไป เฉลี่ย อายุ 32.3 ปี กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ อายุ 25 - 29 ปี รองลงมาที่อายุ 30 - 34 ปี พบร้อยละ 45 และ 43.7 ตามลำดับ อายุุน้อยที่สุด คือ 10 - 14 ปี ร้อยละ 2.1 (รูปที่ 5)

รูปที่ 3 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งและร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามวันที่เกิดเหตุ ประเทศไทย พ.ศ. 2545

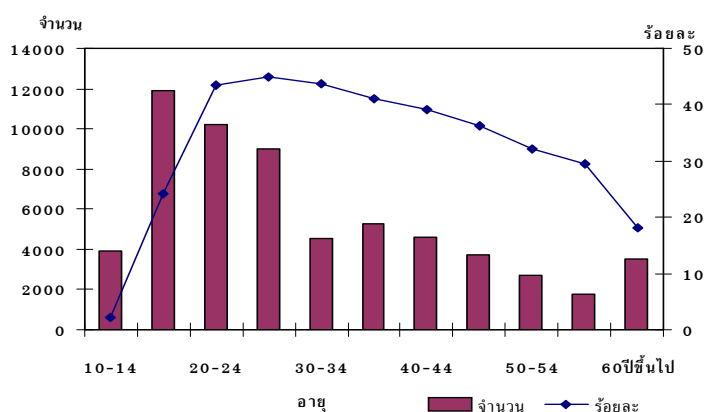
แหล่งข้อมูล: 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

รูปที่ 4 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งและร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกรายเดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2545

แหล่งข้อมูล: 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

รูปที่ 5 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งและร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ.2545

แหล่งข้อมูล: 24 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
รายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บทางถนนจากอุบัติเหตุทางบก ปีที่ ๒๕๔๕ หน้า ๒๕

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าเป็นผู้บาดเจ็บขณะปฏิบัติงานในอาชีพมีสูงถึง ร้อยละ 0.9 โดยโรงพยาบาลเลิดสินในกรุงเทพมหานคร มีรายงานสูงสุด ร้อยละ 4.7 รองลงมาที่โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ร้อยละ 2.7 โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 2.4 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของการบาดเจ็บจากงานอาชีพ ในผู้บาดเจ็บรุนแรง จากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545

ลำดับ	โรงพยาบาล	N*	บาดเจ็บในอาชีพ**	
			N	%
1.	สรรพสิทธิประสงค์	1,796	10	0.6
2.	เชียงใหม่	1,858	21	1.1
3.	อุดรธานี	1,883	1	0.1
4.	พระปกเกล้า (จันทบุรี)	882	21	2.4
5.	ลำปาง	1,248	5	0.4
6.	ขอนแก่น	1,467	7	0.5
7.	พุทธชินราช (พิษณุโลก)	981	16	1.6
8.	ระยอง	969	6	0.6
9.	นครราชสีมา	1,718	10	0.6
10.	สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์)	1,026	10	1.0
11.	หาดใหญ่ (สงขลา)	710	5	0.7
12.	นพรัตนราชธานี (ก.ท.ม.)	106	2	1.9
13.	ตรัง	623	7	1.1
14.	ชลบุรี	751	5	0.7
15.	สุราษฎร์ธานี	713	7	1.0
16.	ราชบุรี	548	4	0.7
17.	นครปฐม	649	3	0.5
18.	นครศรีธรรมราช	535	3	0.6
19.	เลิดสิน (ก.ท.ม.)	86	4	4.7
20.	ยะลา	216	0	0.0
21.	พระนครศรีอยุธยา	257	2	0.8
22.	พระนั่งเกล้า	252	4	1.6
23.	อุตรดิตถ์	829	22	2.7
24.	เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ปราจีนบุรี)	702	11	1.6
รวม		20,805	186	0.9

*N = จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด

** การบาดเจ็บในอาชีพที่ดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงานอยู่ และมีการดื่มแอลกอฮอล์ก่อนหรือขณะ

ปฏิบัติงาน

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบมากในอาชีพ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 44.1 รองลงมา ทำสวน ทำนา ทำไร่ ร้อยละ 15.9, นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 9.1

ประเภทของผู้บาดเจ็บ พบสัดส่วนผู้บาดเจ็บที่เป็นผู้ขับขี่สูงสุด ร้อยละ 42.8 รองลงมา เป็นผู้โดยสาร ร้อยละ 20.4 และคนเดินเท้า ร้อยละ 18.1

กลไกการบาดเจ็บ พบสัดส่วนของพาหนะล้ม, คว่ำ, ตก, ล้ม และจมสูงสุด ร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ เกิดการชน ร้อยละ 28.5 และ ตกจากพาหนะ ร้อยละ 15.1

ร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์สูงสุด ร้อยละ 92.7 รองลงมาเป็นสามล้อเครื่อง ร้อยละ 36 และ รถปิกอัพหรือรถตู้ ร้อยละ 3.6 สำหรับผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์ เป็นผู้โดยสารรถจักรยานยนต์สูงสุดเช่นกัน ร้อยละ 77.8 รองลงมา รถปิกอัพหรือรถตู้ ร้อยละ 14.4 และรถเก๋ง ร้อยละ 3.2

วิจารณ์และสรุปผล

รายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ จาก 24 โรงพยาบาลเครือข่าย ในปี พ.ศ. 2545 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.0 สัดส่วนการเสียชีวิต ร้อยละ 22.5 อัตราป่วยตาย ร้อยละ 5.6

